

**MAGYARORSZÁG KORMÁNYA**

**T/9559. számú  
törvényjavaslat**

**a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX.  
törvény módosításáról**

**Előadó:  
Dr. Navracsics Tibor  
közigazgatási és igazságügyi  
miniszter**

**Budapest, 2012. december**

## 2013. évi ... törvény

### a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény módosításáról

#### 1. §

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.v.) 129. §-a a következő *d*) ponttal egészül ki:

*(A helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter:)*

„*d*) a kormányhivatal javaslatának megvizsgálását követően – a feltételek fennállása esetén – kezdeményezi a Kormánynál annak indítványozását, hogy az Alkotmánybíróság vizsgálja felül az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangját.”

#### 2. §

Az Möt.v. 132. § (1) bekezdés *c*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

*(A kormányhivatal a helyi önkormányzatok törvényességi felügyelete körében az Alaptörvényben meghatározott feladat- és hatáskörökön túl:)*

„*c*) javasolhatja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternek, hogy kezdeményezze a Kormánynál annak indítványozását, hogy az Alkotmánybíróság vizsgálja felül az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangját;”

#### 3. §

Az Möt.v. 135. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„135. § (1) A kormányhivatal kezdeményezi a polgármesternél a képviselő-testület, illetve a társulási tanács elnökénél a társulási tanács ülésének összehívását, ha törvényességi kérdések megtárgyalása a helyi önkormányzat, illetve a társulás törvényes működésének biztosítása érdekében indokolt.

(2) Ha a polgármester, illetve a társulási tanács elnöke a kormányhivatal (1) bekezdés szerinti javaslatának vagy a polgármester a kormányhivatal 44. § szerinti indítványának 15 napon belül nem tesz eleget, a képviselő-testület, illetve a társulási tanács ülését a kormányhivatal hívja össze. Az ülés összehívása során a kormányhivatal eltérhet a helyi önkormányzat, illetve a társulás szervezeti és működési szabályzatában meghatározott szabályoktól.”

#### 4. §

Az Möt.v. 136. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha a kormányhivatal az önkormányzati rendeletet az Alaptörvénnyel ellentétesnek találja, – a törvényességi felügyelet 132. § (1) bekezdés *a*) és *b*) pontjában meghatározott eszközeinek eredménytelen alkalmazását követően – az önkormányzati rendelet

alkotmánybírósági felülvizsgálatának Kormány általi kezdeményezése iránti javaslatát az Alkotmánybíróságról szóló törvényben meghatározott formai és tartalmi követelményeknek megfelelő indítvány tervezetének megküldésével terjeszti elő a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternél. A helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter a javaslat megvizsgálását követően – a feltételek fennállása esetén – kezdeményezi a Kormánynál az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangja felülvizsgálatának indítványozását. A kormányhivatal az indítvány tervezetét a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternek történő megküldésével egyidejűleg megküldi az érintett helyi önkormányzatnak is.”

## 5. §

(1) Az Mötv. 141. § (1) bekezdése a következő *e)* ponttal egészül ki:

*(A kormányhivatal a helyi önkormányzattal szemben törvényességi felügyeleti bírságot állapíthat meg,)*

„*e)* ha az érintett ugyanazon jogszabályi kötelezettségét ismételten megsérti, azonban az ismételten megsértett jogszabályi kötelezettség súlya nem indokolja más törvényességi felügyeleti eszköz alkalmazását.”

(2) Az Mötv. 141. § (5)–(7) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(5) A törvényességi felügyeleti bírságot megállapító határozatnak tartalmaznia kell

- a)* a bevezető részben a kormányhivatal és a helyi önkormányzat vagy a társulás megnevezését és székhelyét;
- b)* a rendelkező részben a döntést és az annak végrehajtásával, továbbá a jogorvoslat lehetőségével kapcsolatos tájékoztatást;
- c)* az indokolásban a döntést megalapozó tényeket;
- d)* a záró részben a kiadmányozást.

(6) A kormányhivatal törvényességi felügyeleti bírságot megállapító határozatának bírósági felülvizsgálatát jogszabálysértésre hivatkozással a helyi önkormányzat vagy a társulás kérheti az illetékes közigazgatási és munkaügyi bíróságtól a döntés közlésétől számított tizenöt napon belül.

(7) A közigazgatási és munkaügyi bíróság a kormányhivatalt a törvényességi felügyeleti bírsággal összefüggésben új eljárás lefolytatására nem kötelezheti.”

## 6. §

Az Mötv.

- a)* 132. § (1) bekezdés *b)* pontjában a „képviselő-testület” szövegrészek helyébe a „képviselő-testület vagy a társulási tanács” szöveg,
- b)* 132. § (1) bekezdés *l)* pontjában az „önkormányzatra” szövegrész helyébe az „önkormányzatra vagy a társulásra” szöveg,
- c)* 133. §-t megelőző alcíme címében az „információkérési joga” szövegrész helyébe az „információkérési és javaslattételi joga” szöveg,

- d)* 135. §-t megelőző alcíme címében a „képviselő-testület” szövegrész helyébe a „képviselő-testület és a társulási tanács” szöveg,  
*e)* 141. § (1) bekezdés nyitó szövegrészében az „önkormányzattal” szövegrész helyébe az „önkormányzattal vagy a társulással” szöveg,  
*f)* 141. § (1) bekezdés *b)* pontjában az „a polgármester, a jegyző” szövegrész helyébe az „az érintett” szöveg,  
*g)* 141. § (2) bekezdésében a „köztisztviselői” szövegrészek helyébe a „közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény szerinti” szöveg,  
*h)* 142. § (3) bekezdésében a „döntése” szövegrész helyébe a „határozata” szöveg lép.

## **7. §**

Ez a törvény 2013. május 1. napján lép hatályba.

## **8. §**

E § kivételével ez a törvény az Alaptörvény 31. cikk (3) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

## **INDOKOLÁS**

### **Általános indokolás**

A helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzését felváltó törvényességi felügyelet 2012. január 1. napja óta működik Magyarországon.

A törvényességi felügyeleti eljárás törvényi szintű szabályait a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) , rendeleti szintű szabályait pedig a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletének részletes szabályairól szóló kormányrendelet tartalmazza.

Fontos kiemelni, hogy a törvényességi felügyeleti eljárás célja a helyi önkormányzatok jogszerű működésének biztosítása, így a vizsgálati és intézkedési szakaszból álló törvényességi felügyeleti eljárás nem hatósági eljárás, tehát a hatósági eljárásban alkalmazandó eljárási szabályok a törvényességi felügyelet során nem alkalmazhatók.

Az előterjesztés elsődleges célja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeleti eljárásának hatékonyabbá tétele a 2012. évben felmerült eljárási tapasztalatok felhasználásával.

### **Részletes indokolás**

#### **Az 1-2. és a 4. §-hoz**

Magyarország Alaptörvénye értelmében az Alkotmánybíróság a Kormány, az országgyűlési képviselők egynegyede vagy az alapvető jogok biztosa kezdeményezésére felülvizsgálja a jogszabályoknak az Alaptörvénnyel való összhangját. Az Alkotmánybíróságról szóló törvény alapján az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangjával kapcsolatos eljárásra a jogszabályok felülvizsgálatára vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

Az Alkotmánybíróságról szóló törvény értelmében az Alkotmánybíróság az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangját akkor vizsgálja, ha a vizsgálat tárgya az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálata nélkül, kizárólag az Alaptörvénnyel való összhang megállapítása.

Jelen módosítással a fővárosi és megyei kormányhivatal akkor javasolhatja a Kormánynak, hogy kezdeményezze az Alkotmánybíróságnál az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangjával kapcsolatos vizsgálatot, ha már megkísérelte törvényességi felhívással és a képviselő-testület összehívásával megszüntetni az önkormányzati rendelet alaptörvény-ellenes állapotát.

A módosítás másik eleme, hogy a fővárosi és megyei kormányhivatal kezdeményezési javaslatát a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter az általa vezetett minisztérium apparátusának segítségével megvizsgálja, és csak akkor kezdeményezi a Kormánynál az Alaptörvénybe ütköző önkormányzati rendelet alkotmánybírósági felülvizsgálatának indítványozását, amennyiben az önkormányzati rendelet valószínűsíthető módon valóban alaptörvény-ellenes.

#### **A 3. §-hoz**

A helyi önkormányzatok fölötti törvényességi felügyelet a helyi önkormányzatok társulásaira is kiterjed, a törvényi szabályok azonban nem tartalmazták megfelelően ennek kereteit. A helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvény (a továbbiakban: Ttv.) értelmében a fővárosi és megyei kormányhivatal kezdeményezésére a társulási tanácsot jelenleg is össze kell hívni, mivel azonban a Ttv.-t az Möt. jelenleg

érvényes rendelkezései hatályon kívül fogják helyezni, szükséges a jelenleg hatályos szabály Möt.v.-ben történő rögzítése.

A módosítás eredményeképpen a képviselő-testület kormányhivatal általi összehívása szabályainak mintájára megteremti a társulási tanács ülésének összehívására vonatkozó részletszabályokat is.

#### **Az 5. §-hoz**

A javaslat alapján a törvényességi felügyeleti bírság alkalmazhatóságának köre bővül. Számos esetben előfordul, hogy az érintett több alkalommal olyan csekély súlyú jogszabálysértést követ el, mely esetén a törvényességi felügyelet más eszközének alkalmazása aránytalanul megnehezíti a helyi önkormányzat működését.

A javaslat alapján azonban a fővárosi és megyei kormányhivataloknak lehetősége lenne a törvényességi felügyeleti bírság alkalmazására, annak érdekében, hogy az érintett a jövőben ne kövesse el újból a jogszabálysértést.

Figyelemmel arra, hogy a törvényességi felügyeleti eljárás nem hatósági eljárás, és így a hatósági eljárásban alkalmazott határozat kötelező elemei közül csak néhány alkalmazható a törvényességi felügyeleti eljárásban hozott határozatában, szükséges meghatározni a törvényességi felügyeleti bírságot megállapító határozat legszükségesebb tartalmi elemeit, a jogalkalmazói gyakorlat megkönnyítése érdekében.

A törvényességi felügyeleti bírság legkisebb összege esetenként a köztisztviselői illetményalap (jelen módosítást követően a hatályos jogszabályi szóhasználathoz igazítva: a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény szerinti illetményalap) azaz 38 650 forint, legmagasabb összege esetenként a köztisztviselői illetményalap tízszerese azaz 386 500 forint lehet, amelyet a javaslat alapján a helyi önkormányzattal szemben, illetve figyelemmel arra, hogy 2013. január 1. napjával minden társulás jogi személyiséggel rendelkezik a társulásokkal szemben lehet kiszabni. Ezen javaslatnak megfelelően megszűnik annak a lehetősége, hogy a társulás által elkövetett jogszabálysértés esetén a társulás tagjait képező helyi önkormányzatokkal szemben kerüljön kiszabásra a törvényességi felügyeleti bírság.

#### **A 6. §-hoz**

A javaslat technikai jellegű módosító rendelkezéseket tartalmaz, mely keretében többek között két alcím kiegészítésre kerül és a köztisztviselői szóhasználat helyett a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvényre való hivatkozás kerül rögzítésre.

A javaslat továbbá az 1-6. §-ban foglalt módosításokhoz szükséges egyéb szövegcsere módosításokat tartalmaz.

#### **A 7-8. §-hoz**

A hatálybalépés időpontját, valamint a sarkalatossági rendelkezéseket határozza meg.